فصلنامه علوم مهندسی برق سال اول، شماره اول، ۱۳۸۹

طراحی آشکارساز نوری مادون قرمز طول موج بلند بر اساس شفافیت القائی الکترومغناطیسی

مجيد ضيائي شيشوان؛ 'على رستمي

^{۱.۲} دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب – دانشکده تحصیلات تکمیلی

چکیده: در این مقاله آشکار ساز نوری مادون قرمز طول موج بلند مبتنی بر شفافیت القائی الکترومغناطیسی که مناسب برای عملکرد در دمای اتاق و محدوده تراهرتز می باشد، پیشنهاد می گردد. انگیزه اصلی از عملکرد در دمای اتاق توسط تبدیل طول موج بلند به طول موج کوتاه یا سیگنال مرئی به وسیله پدیده شفافیت القائی الکترومغناطیسی بیان می شود. برای تحقق این ایده از ترازهای اتمی استفاده می گردد که قابلیت شبیه سازی با چاههای کوانتومی یا نقاط کوانتومی را دارد. در ساختار معرفی شده سیگنال مادون قرمز طول موج بلند، مستقیما سبب تحریک الکترون نمی شود بلکه بر روی مشخصه جذب نوری سیگنال مرئی اثر می گذارد. بنابرین می توان اثر جریان تاریکی ناشی از حرارت را کاهش یا حذف کرد. این ایده قابلیت استفاده به عنوان آشکار ساز نوری مادون قرمز طول موج بلند را دارا می باشد.

كليد واژه: أشكارساز نورى، مادون قرمز، شفافيت القائى الكترومغناطيسى.

Long wave length infrared photo detector design bared on electromagnetic transpire

Majid Ziaie shishevan¹; Ali Rostami²

Abstract: In this paper a novel long-wavelength infrared (IR) photodetector based on Electromagneticlly induced transparency (EIT) is proposed. This kind of photo-detectors is suitable for operation in room temperature and terahertz range (low level signal) detection. Main idea for operation in the room temperature is related to convert the incoming long-wave length IR signal to short-wave length or visible probe field through EIT phenomena. Realization of the idea implemented with using atomic states (that can be simulated by introducing quantum wells or dots). In the proposed structure long-wave length IR signal dose not directly interact with electrons, but affects the absorption characteristic of short-wave length or visible probe field. Therefore; the introduced structure reduces and/or cancels out the thermionic dark current component and can operate as a long-wave length photo detector

Keyword: Electromagnetic Transparency, Infrared Photo Detector, Quantum Wells, Quantum Dots.

۱. مقدمه

امروزه أشكارسازهاي مادون قرمزبه خاطر كاربردهاي متنوع در صنایعی مثل پزشکی، دفاعی، سیستمهای امنیتی، صنایع نفت وگاز، پیش بینی زلزله، نگه داری تجهیزات برقی وغیره مورد توجه قرار گرفته است[۳–۱]. مخصوصا آشکار سازهای مادون قرمز با طول موج بلند با قابلیت عملکرد در دمای اتاق توجه زیادی را به خود جلب کرده است. عامل محدود کننده در آشکارساز های مادون قرمز، جریان تاریکی می باشد که سبب عملکرد نامناسب در دمای اتاق ودر طول موج های بلند می گردد[۶–۴]. در دمای اتاق انرژی ناشی از حرارت E = KT سبب تحریک الکترون ها می گردد که در حضورمیدان الکتریکی باعث ایجاد جریان ناشی از تحریک حرارتی از مولفه های جریان تاریکی می شود که به عنوان اساسی ترین منبع نویز در آشکارساز مطرح است. همچنین برای آشکارسازی سیگنال های کم انرژی (طول موج های بلند) که به محدوده THz معروف است، نیاز به فاصله باند انرژی E_{g} کوچکتری مىباشد. انرژى فوتون در اين بازه فركانسى 41meV ~ 4 مىباشد که احتمالا در محدوده توزیع حرارتی الکترون باشد.در درجه حرارت 77K انرژی حرارتی 6meV ودر درجه حرارت 300K انرژی حرارتی 26meV میباشد، که حرارت سبب تحریک الکترون میگردد نه فوتون آمده از هدف[۵–۶]. بنابرین آشکارسازی سیگنال های کم انرژی به خاطر سیگنال به نویز پایین با روش های قبلی امکان پذیر نیست [۷]. در آشکارساز بر اساس شفافیت القائی الكترومغناطيسي، كه بر اساس كنترل نور با نور كار مي كنند، مي توان ضریب جذب و ضریب شکست نور را با نور دیگر کنترل کرد. در واقع در روی مشخصات نوری ماده تغییرات انجام می دهیم وسبب ایجاد اثرات غیر خطی می شویم[۸].در آشکارسازی مادون قرمز به روش شفافيت القائي الكترومغناطيسي، نور طيف مرئي (سیگنال پروب) را با نور مادون قرمز (سیگنال کنترل) کنترل میکنیم. در این روش تشعشع مادون قرمز آمده از هدف به طور مستقيم سبب تحريك الكترون نمى گردد، بلكه بر روى مشخصه جذب نورسیگنال در طیف مرئی اثر می گذارد. در واقع شفافیت القائي الكترومغناطيسي سبب تبديل طول موج بلند به طول موج كوتاه يا مرئى مىشود. از لحاظ الكتريكي با انتقال الكترون در طيف مرئی در گیر خواهیم بود و مشکلات طیف مادون قرمز به طیف مرئی منتقل می شود که در آن محدوده به خاطر فاصله باند انرژی بزرگتر مشکل تحریک حرارتی الکترون بر طرف می شود. بنابرین می توانیم مسئله جریان تاریکی ناشی از گسیل حرارتی را بر طرف

کنیم [۷-۶]. البته کلیه محاسبات آشکار ساز (محاسبات نویز وجریان) مربوط به طیف مرئی خواهد بود. در حالت ایده ال برای تحقق این آشکارسازها از تراز های اتمی استفاده می شود که در حالت واقعی برای ایجاد این تراز ها از چاههای کوانتومی و نقاط کوانتومی استفاده می گردد[۴–۳].

۲. روابط ریاضی حاکم

پیش زمینه محاسباتی برای تحلیل عملکرد آشکارساز نوری مبتنی بر پدیده شفافیت القائی الکترومغناطیسی با بهره گیری از اصول فیزیک کوانتومی نوری به همراه نتایج شبیه سازی در این بخش تشریح می گردد.

شکل (۱) یک سیستم چهار ترازه اتمی را نشان میدهد. در این شکل میدان کنترلی، میدان پروب، میدان مادون قرمز به ترتیب بین تراز ۲ – ۴ ، ۱ – ۴ ، ۲ – ۳ اعمال می گردد.

در سیستم اتمی چهار ترازه تابع موج، هامیلتونین بدون اندر کنش و هامیلتونین با اندرکنش توسط روابط زیر داده می شود[۹].

$$|\Psi(t)\rangle = C_{1(t)}|1\rangle + C_{2(t)}|2\rangle + C_{3(t)}|3\rangle + C_{4(t)}|4\rangle$$
 (1)

$$H_{0} = \hbar \omega_{1} |1\rangle \langle 1| + \hbar \omega_{2} |2\rangle \langle 2| + \hbar \omega_{3} |3\rangle \langle 3| + \hbar \omega_{4} |4\rangle \langle 4| (\Upsilon)$$

$$H_{1} = \hbar \Omega_{p} |1\rangle \langle 4| + \hbar \Omega_{c} |2\rangle \langle 4| + \hbar \Omega_{IR1} |2\rangle \langle 3| \tag{(7)}$$

هامیلتونین کلی سیستم چهار ترازه به صورت شکل زیر می باشد.

$$H = \hbar \begin{bmatrix} v_1 & 0 & 0 & -\Omega_p e^{iv_p t} \\ 0 & v_2 & -\Omega_{IR} e^{iv_{IR}t} & -\Omega_c e^{iv_c t} \\ 0 & -\Omega_{IR} e^{-iv_{IR}t} & v_3 & 0 \\ -\Omega_p e^{-iv_p t} & -\Omega_c e^{-iv_c t} & 0 & v_4 \end{bmatrix}$$
(°)

شکل ۱. سیستم اتمی چهار ترازه

در سیستم های اتمی چند ترازه و در سیستمهای شبه اتمی مثل چاههای کوانتومی و نقاط کوانتومی معادله اداره کننده، معادلات ماتریس چگالی خواهد بود که از روی معادله شرودینگر ایجاد می شود، به صورت زیر خواهد بود[۹]:

$$\dot{\rho} = -\frac{i}{\hbar} [H, \rho] \tag{(a)}$$

برای یک سیستم چهار ترازه داریم:

$$\dot{\rho}_{41} = -[i\Delta_p + \gamma_{41}]\rho_{41} + i\Omega_p \rho_{11} + i\Omega_c \rho_{21} - i\Omega_p \rho_{44} \quad (\mathcal{F})$$

$$\dot{\rho}_{21} = -[i(\Delta_p - \Delta_c) + \gamma_{21}]\rho_{21} + i\Omega_{IR}\rho_{31} + i\Omega_c\rho_{41} - i\Omega_p\rho_{24}$$
(Y)

$$\dot{\rho}_{31} = -[i(\Delta_p + \Delta_{IR} - \Delta_c) + \gamma_{31}]\rho_{31} + i\Omega_{IR}\rho_{21} - i\Omega_p\rho_{34} \ (\land)$$

در این معادلات $\Delta_p = v_{ab} - v_p$ و $\Delta_c = v_{42} - v_c$ و $\Delta_p = v_{ab} - v_p$ می باشد. در معادلات دیفرانسیلی بالا در ابتدا $\Delta_{IR} = v_{32} - v_{IR}$ فرض می کنیم:

$$\rho_{44}^{(0)} = \rho_{22}^{(0)} = \rho_{33}^{(0)} = \rho_{42}^{(0)} = \rho_{43}^{(0)} = 0$$
(9)

معادلات دیفرانسیلی ماتریسی به صورت زیر قابل حل است:

$$\mathbf{\hat{R}} = -MR + A \tag{(1.)}$$

$$A = \begin{bmatrix} i\alpha \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

و

$$M = \begin{bmatrix} (i\Delta_p + \gamma_{41}) & -i\Omega_c & 0\\ -i\Omega_c & [i(\Delta_p - \Delta_c) + \gamma_{21}] & -i\Omega_{IR} \\ 0 & -i\Omega_{IR} & [i(\Delta_p + \Delta_{IR} - \Delta_c) + \gamma_{31}] \end{bmatrix} (11)$$

 Ω_{IR} و Ω_c و میرائی و γ_{31} و γ_{21} و γ_{41} این روبط بالا بالا γ_{41} و میرائی و فرکانس رابی سیگنال کنترل وسیگنال مادون قرمز می باشند. در این روابط ماتریس R به صورت زیر تعریف می شود.

$$R = \begin{bmatrix} \rho_{41} \\ \rho_{21} \\ \rho_{31} \end{bmatrix} \tag{11}$$

جواب دقیق تحلیلی توسط رابطه زیر داده می شود. $R(t) = M^{-1}A \tag{17}$

برای محاسبه پولاریزاسیون نور داریم.

$$P(z,t) = \varepsilon_0 \chi E(z,t) \tag{14}$$

$$P(z,t) = \wp(\rho_{ab}(z,t) + c.c) \tag{10}$$

دررابطه بالا 6% ماتریس دو قطبی بین تراز های ۴–۱ می باشد. اثرپذیری نوری برای سیستم چهارترازه برای سیگنال پروب به صورت زیر می باشد:

$$\chi = \frac{P}{\varepsilon_0 E} = \frac{2N_a \wp^2 \rho_{ab}}{\varepsilon_0 \Omega_p \hbar} \tag{19}$$

در رابطه بالا $\Omega_p \, \Omega_p \, \Omega_p$ به ترتیب فرکانس رابی پروب وچگالی اتمی می باشند. اثر حرارت بر روی عملکرد سیستم به صورت زیر در نظر گرفته می شود.

$$E_{TH} = \frac{3}{2} KT \tag{1Y}$$

در رابطه بالاE_T انرژی حرارتی بر حسب ژول وTدرجه حرارت بر حسب کلوین وK ثابت بولتزمن می باشد. در واقع این مقدار انرژی است که بایستی به انرژی سیگنال مادون قرمز افزوده شود.

پاسخ خطی یک اتم به نور رزنانت به وسیله معادله مرتبه اول اثر پذیری نوری تعریف می شود.

$$\chi^{(1)} = \chi' + i\chi'' \tag{1A}$$

lpha در این رابطه قسمت موهومی $\chi^{(1)}$ متناسب با ضریب جذب $m{lpha}$ وقسمت حقیقی $\chi^{(1)}$ متناسب با ضریب شکست $m{eta}$ میباشد که ضریب جذب و ضریب شکست به صورت زیر میباشد.

$$\alpha = \omega_p n_0 \mathcal{X}''_C \tag{19}$$

$$\beta = \omega_p n_0 \, \mathcal{X} /_{2c} \tag{(Y \cdot)}$$

$$\chi_{P}^{(1)} = \frac{\frac{i2N_{a}\wp^{2}}{\varepsilon_{0}\hbar}[\gamma_{21} + i(\Delta_{p} - \Delta_{c}) + \frac{\Omega_{IR}^{2}}{L}]}{[\Omega_{c}^{2} + [i\Delta_{p} + \gamma_{41}][i(\Delta_{p} - \Delta_{c}) + \gamma_{21}] + \frac{\Omega_{IR}^{2}(i\Delta_{p} + \gamma_{41})}{L}]}$$
(Y1)

که
$$[I = [i(\Delta_p - \Delta_c + \Delta_{IR}) + \gamma_{31}]$$
 می باشد.در روابط زیر قطب ها
وصفرها نشان داده شده است.
 $poles(\chi_p) = \begin{cases} v_{41} \\ v_{41} + \sqrt{\Omega_c^2 + \Omega_{IR}^2} \\ v_{41} - \sqrt{\Omega_c^2 + \Omega_{IR}^2} \end{cases}$

شکل ۲ . ضریب عبور بر حسب طول موج در حضور تشعشع مادون قرمز وبدون حضور تشعشع مادون قرمز

شکل ۳. ضریب عبور بر حسب طول موج برای شدتهای متفاوت شتعشع مادون قرمز

دامنه (شدت) باریکه نور مادون قرمز (2011 – 1001 = Ω_{IR}) میزان جذب پیک مرکزی بیشتر می شود. در هنگامی که شدت میدان مادون قرمز قابل مقایسه با میدان کنترل گردد، علاوه بر جذب مرکزی باعث پهن شدن دابلت آتلر – تاونس می شود. از دیدگاه دیگر با افزایش شدت مادون قرمز، مکان صفر و قطب سیستم عوض شده بر روی منحنی عبور اثر می گذارد. بنابراین می توان گفت که سیستم معرفی شده می تواند به عنوان آشکارساز نوری عمل کند.

$$\begin{split} (\Omega_c = 5 \times 10^{12} s^{-1}, \Omega_p = 10^8 s^{-1}, \\ \Delta_{IR} = \Delta_c = 0, N_a = 10^{20} cm^{-3}, \\ \gamma_{41} = 10^{12} s^{-1}, \gamma_{31} = \gamma_{21} = 5 \times 10^9 s^{-1}, \\ \wp = 10^{-10} e^{-cm} \end{split}$$
c and c

ضیائی شیشوان، رستمی- طراحی آشکار ساز نوری ...

$$zeros(\chi_p) = \begin{cases} v_{41} + \Omega_{IR} \\ v_{41} - \Omega_{IR} \end{cases}$$
(YY)

$$poles(\boldsymbol{\chi}_p) = \begin{cases} \boldsymbol{v}_{41} \\ \boldsymbol{v}_{41} + \boldsymbol{\Omega}_c \\ \boldsymbol{v}_{41} - \boldsymbol{\Omega}_c \end{cases}$$
$$zeros(\boldsymbol{\chi}_p) = \begin{cases} \boldsymbol{v}_{41} \\ \boldsymbol{v}_{41} \end{cases}$$
(YY)

در واقع با مشخص کردن مکان صفر و قطب میتوان محل دقیق جذب وعبور را در منحنی عبورسیگنال پروب پیدا کرد. در زیر برای سیستم چهار ترازه نتایج شبیه سازی را نشان خواهیم داد، که با مقایسه مکان صفر و قطب میتوان به نتایج یکسانی رسید.

۳. نتایج شبیه سازی

در حالتی که $\Omega_{I\!R} = 0$ داریم.

ضرايب عبور وشكست نور به ترتيب با قسمت موهومي وحقيقي اثرپذیری نوری متناسب است. اثر میدان کنترل و مادون قرمز بر روی منحنی عبور میدان پروب، برای سیستم چهار ترازه اتمی در شکل (۲) نشان داده شده است.همانطور که در شکل مشاهده می شود، بدون حضور میدان کنترل ومیدان مادون قرمز در یک طول موج مشخص، جذبی مشاهده می گردد که مربوط به ترازهای ۱-۴ است. با اعمال ميـدان کنتـرلی قوی ($\Omega_c = 5 \times 10^{12}$) بين ترازهای ۲- ۴ اثر اشتارک رخ میدهد، که سبب جدا شدن تراز ۴ و ایجاد دو تراز مجزا می شود، که فاصله این دو تراز جدید متناسب با شدت میدان کنترل میباشد. دو تراز جدید ایجاد شده به نام دابلت أتلر– تاونس شناخته شده است، که با میدان کنترلی مشخصی ایجاد می گردد (اثر اشتارک در میدان های قوی رخ میدهد) و با افزایش شدت میدان کنترل پهن تر می گردد. در حضور میدان مادون قرمز دابلت آتلر – تاونس به مقدار کمی پهنتر میگردد و پیک جذبی نیز درست در وسط مشاهده می گردد. دامنه جذب پیک مرکزی با ازای سیکنال مادون قرمز توان بالا و توان متوسط . قال توجه مى باشد. ($\Omega_{IR} = 10e10 \sim 10e11$)

$$\begin{split} (\Omega_c = 5 \times 10^{12} s^{-1}, \Omega_p = 10^8 s^{-1}, \\ \Delta_{IR} = \Delta_c = 0, N_a = 10^{20} cm^{-3}, \\ \gamma_{41} = 10^{12} s^{-1}, \\ \gamma_{31} = \gamma_{21} = 5 \times 10^9 s^{-1}, \& P = 10^{-10} e - cm) \\ \& m \\ m \\ \end{pmatrix} \\ \hat{m} \\ M \\ (m) \\ (m) \\ \hat{m} \\$$

می شود. در این حالت مکان صفر وقطب سیستم، قسمت حقیقی وموهومی اثر پذیری و همچنین ضریب عبور تغییر پیدا خواهد کرد. جذب مرکزی مطابق با عدم تنظیم مثبت یا منفی به راست یا

چپ شیفت پیدا می کند شکل (۴). حالت جالب $\Delta_{IR}=\Delta_c$ می باشد، که طول موج جذب مرکزی ثابت می ماند.

$$\begin{aligned} (\Omega_c = 5 \times 10^{12} s^{-1}, \Omega_p = 10^8 s^{-1}, \\ \Delta_{IR} = \Delta_c = 0, N_a = 10^{20} cm^{-3}, \\ \gamma_{41} = 10^{12} s^{-1}, \\ \gamma_{31} = \gamma_{21} = 5 \times 10^9 s^{-1}, \\ \wp = 10^{-10} e^{-cm} \end{aligned}$$

درعدم تنظیم میدانها مورد جالب توجهی وجود دارد، که در شکل (۵) نشان داده شده است. در حالتی که هر سه میدان در رزنانس باشند ($\Delta_{IR} = 0$)، یک پیک جذب دقیقا در وسط منحنی عبور وجود دارد (خط بریده). تشعشع مادون قرمز در طول موج بلند ومیدان پروب در حوزه نور مرئی می باشد. بنابرین مشخصه جذب میدان پروب (طول موج کوتاه) در حالت رزنانس به عنوان مشخصه جذب تشعشع مادون قرمز تفسیر می شود.

در واقع می توان مشخصه جذب نوری میدان پروب را توسط نور مادون قرمز اصلاح کرد. این ویژگی سیستم حاضر مناسب برای استفاده در آشکارساز های مادون قرمز می باشد.

$$(\Omega_c = 5 \times 10^{12} s^{-1}, \Omega_p = 10^8 s^{-1},$$

$$\Delta_{IR} = \Delta_c = 0, N_a = 10^{20} cm^{-3},$$

$$\gamma_{41} = 10^{12} s^{-1}, \gamma_{31} = \gamma_{21} = 5 \times 10^9 s^{-1},$$

$$\wp = 10^{-10} e^{-cm}$$

در ضمن در حالتی که عدم تنظیم میدان مادون قرمز برابر با $\Delta_{IR} pprox \Omega_c$ ومیدان های دیگر در رزنانس باشند، یک پیک تیز

شکل۴. ضریب عبور بر حسب طول موج برای عدم تنظیم های متفاوت

عبور در طول موجی که قبلا در آن جذب کامل بود، ظاهر می شود که دامنه این پیک عبور نیز متناسب باشدت سیگنال مادون می باشد. بنابرین می توان جذب را به عبور تبدیل کرد که ازاین ویژگی نیز می توان برای آشکار سازی مادون قرمز استفاده کرد.

اثر حرارت محیط در روی سیگنال مادون قرمز ایجاد عدم اثر حرارت محیط در روی سیگنال مادون قرمز ایجاد عدم تنظیم (detuning) در میدانها می باشد. شکل (۶) اثر حرارت محیط بر روی طیف عبور میدان پروب را نشان می دهد. آشکار است که طول موج جذب مرکزی با تغییرات دما، عوض می شود. تغییرات 7nm به ازای $2^{0}0^{\circ}$ مشاهده می شود وقتی که ضریب شکست محیط واحد باشد. اگر ماده مورد استفاده برای ایجاد آشکار شکست محیط واحد باشد. اگر ماده مورد استفاده برای ایجاد آشکار ساز گالیوم آرسناید باشد (for GaAs) 3.5 (for GaAs) می اید ساز گالیوم آرسناید باشد ($\Delta\lambda/\Delta T = 0.23 \text{ nm}^{\circ}$ که این مناسب برای کار های عملی می باشد.

 $\begin{aligned} (\Omega_c &= 5 \times 10^{12} s^{-1}, \Omega_p = 10^8 s^{-1}, \\ N_a &= 10^{20} cm^{-3}, \gamma_{41} = 10^{12} s^{-1}, \\ \gamma_{31} &= \gamma_{21} = 5 \times 10^9 s^{-1}, \\ \wp^2 &= 10^{-10} e^{-cm} \end{aligned}$

شکل ۵. ضریب عبور بر حسب طول موج بدون عدم تنظیم وبا عدم تنظیم $\Delta_{IR}pprox\Omega_{C}$

شکل ۶. ضریب عبور بر حسب طول موج برای حرارتهای متفاوت محیط

٤. نتيجه گيري

در این مقاله آشکارساز نوری مادون قرمز بر اساس شفافیت القائی الکترومغناطیسی با جریان تاریکی پایین نشان داده شد. نتایج شبیهسازیها نشان میدهد که درحضور سیگنال مادون قرمز مشخصه جذب نوری سیگنال مرئی تغییر مییابد. این ویژگی باعث شده که سیستم معرفی شده مناسب برای آشکارسازی مادون قرمز باشد.

در ساختار معرفی شده سیگنال مادون قرمز به طور مستقیم سبب تحریک الکترون نمی شود، بنابرین مؤلفه جریان حرارتی از جریان تاریکی حذف میگردد که یکی از اساسی ترین مشکلات این نوع آشکارسازها می باشد. در این روش چگونگی اثر جذب نور مادون قرمز در طیف مرئی ارتباطی 1.55µm آن ناحیه، به علت فاصله باند انرژی بزرگتر مشکل تحریک حرارتی الکترون برطرف می گردد.

در نهایت نشان دادیم که اثر حرارت محیط بر روی آشکارساز مبتنی بر شفافیت القائی الکترومغناطیسی سبب تغییرات جزئی(.تغییرات *7nm* به ازای 2⁰00) در طول موج آشکارسازی می شود که قابل قبول برای آشکار ساز می باشد. ساختار معرفی شده قابل ساخت با چاههای کوانتومی ونقاط کوانتومی می باشد.

فهرست علائم

- -C سرعت نور در خلاء فاصله انرژى باند ظرفيت وباند هدايت $-E_g$ انرژی حرارتی محیط $-E_{TH}$ انرژی سیگنال مادون قرمز $-E_{IR}$ همیلتونین یا انرژی کلی سیستم -H ثابت بولتزمن -K -P بردار دو قطبي THz- سیگنال مادون قرمز طول موج بلنددر محدوده ۳۰ الی ۳۰۰ میکرومتر N_a – چگالی اتمی دامنه احتمال تابع موج شرودینگر – امنه احتمال تابع موج $|\Psi(t)
 angle$ فركانس بين دو تراز اتمى – V
 - ۲ فرکانس بین دو ترار اتمی
- مر ابن سیگنال پروب، متناسب با شدت سیگنال مرئی می باشد Ω_p . $- \Omega_{IR}$ و کانس رابی سیگنال مادون، متناسب با شدت سیگنال مادون قرمز می باشد

$$\begin{split} & \Omega_c - \delta c \ Dium (h, wight bound of the state of th$$

منابع

- N.A. Diakides, J. D. Bronzino, Medical infrared imaging, CRC Press, (2008)
- [2] D.L. Woolard, J.O. Jensen, R. J.Hwu, M.S. Shur, Terahertz Science And Technology For Military And Security Applications, world scientific,(2007)
- [3] R. Paiella, Intersubband Transitions in Quantum Structures, McGraw-Hill, (2006)
- [4] B. F. Levine, Quantum Well Infrarad Photodetectors, Appl. Phys. 74, R1-R81 (1993)
- [5] N. E. I. Etteh, P. Harrison," First principles calculations of the dark current in quantum well infrared photodetectors" Physica E. 13, 381- 384 (2002)
- [6] N. E. I. Etteh, P. Harrison "Quantum mechanical scattering investigation of the dark current in quantum well infrared photodetectors" Infrared Physics & Technology.44, 473- 480 (2003)
- [7] N.E.I.Etteh, P.Harrison, Carrier scattering approach to the origins of dark current in mid and farinfrared (terahertz) quantum-well intersubb and photodetectors (QWLPs), Quantum Electronics, IEEE 37, 672 - 675 (2001)
- [8] Michael Fleischhauer, Atac Imamoglu, Jonathan P. Marangos," Electromagnetically induced transparency: Optics in coherent media " Reviews of Modern Physics 77, 633-673 (2005)
- [9] Marlan o.Scully, M.Suhail Zubairy, Quantum Optics, Cambridge University Press, (1997)